

7 - Megfelel? jogi képviselőhez való jog

Szerző : PILnet - Utoljára frissítve : 29.11.2022

A magyar szabályozás a büntetőeljárások tekintetében megfelel a Gyermejjogi Egyezmény 37. és 40. cikkelyeibe foglalt alapelvvel, hogy a gyermeknek joga van arra, hogy jogsegélyben vagy más alkalmas segítségben részesüljön.

Menü

- 7.1 Ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való jog
- 7.2 A jogosultság kezdete
- 7.3 A védő részvételére vonatkozó szabályok
- 7.4 A gyerekek hatékony jogi képviselője

7.1 Ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való jog

A hatályos büntetőeljárás szabályok értelmében (2017. évi XC. tv., 682.§) a fiatalkorú elleni eljárásban a védő részvétele kötelező. Amennyiben a szülők (gyám) nem hatalmaznak meg büntető ügyvédet, akkor a rendőrség hivatalból rendel ki védőt a fiatalkorú részére.

A védőnek a fiatalkorú elkövető védelme során úgy kell eljárnia, hogy előmozdítsa a fiatalkorú helyes irányú fejlődését.

Fiatalkorú védelmét ellátó ügyvédnek a hatályos szabályozás értelmében nem kell kötelezően rendelkeznie speciális képzettséggel, noha már több egyetemen elérhető a fiatalkorúak ügyeinek szakjogásza képzés.

A bíróság előtt a fiatalkorú védelmében ügyvédjelölt nem járhat el ügyvéd helyetteseként.

7.2 A jogosultság kezdete

Az ügyvéd kirendelésének vagy megbízásának legkésőbb a gyanúsítottként történő első kihallgatásáig, a megalapozott gyanú közlésével egyidejűleg meg kell történnie. A védőt kirendelő határozat ellen nincs helye panasznak, a védő a kirendelést nem utasíthatja vissza.

Ha a kötelező védelmet csak a terhelt (18 éven aluli) életkora alapozza meg, akkor a 18. életév betöltésével ez a jogosultság megszűnik, és a továbbiakban az eljárásban nem szükséges a védő részvétele.

7.3 A védő részvételére vonatkozó szabályok

A védő jelenléte kötelező a vádemelés előtt a fiatalkorú részvételével tartott

- a. gyanúsított kihallgatáson,
- b. szembesítésen,
- c. felismerésre bemutatáson,
- d. helyszíni kihallgatáson,
- e. bizonyítási kísérleten, valamint
- f. a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedéssel kapcsolatos eljárásban tartott ülésen. A felsorolt eseteken kívül a fiatalkorú részvételével végzett eljárási cselekményről a védőt utólag tájékoztatni kell, ha azon a védő nem volt jelen, és értesítésére sem került sor. (Be. 682.§)

A fiatalkorú „speciális terhelti alany” számít, így az ellene indult büntetőeljárásban a védő részvétele kötelező. A védő tárgyaláson való kötelező részvételére vonatkozó szabályok megsértése a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján abszolút hatályon kívül helyezési oknak minősül.

A védőnek nemcsak a tárgyaláson, hanem a tárgyalási szakban megtartott bizonyítási kísérleten, szemlén is jelen kell lennie, azonban nem terheli megjelenési kötelezettség a kiküldött, illetve megkeresett bírói eljárás során.

Ha a fiatalkorú meghatalmazott védője nem jelenik meg a tárgyaláson, akkor a vádlott meghatalmazhat más védőt, vagy a bíróság felkészülési idő biztosítása mellett más védőt rendel ki a fiatalkorú vádlott számára. A fellebbviteli tárgyaláson is kötelező a védői részvétel, abban az esetben is, ha a fiatalkorúnak nincs személyes megjelenési kötelezettsége.

7.4 A gyerekek hatékony jogi képviselése

A gyakorlati tapasztalatok alapján a gyerekek hatékony jogi képviselésének akadálya, ha a védő elmulasztja a személyes kapcsolatfelvételt a gyerekekkel a tárgyalás előtt, ha nem fordít kellő időt és figyelmet a gyermek ügyére, valamint ha a kirendelt / megbízott ügyvéd nem rendelkezik a fiatalkorúakra vonatkozó speciális képzettséggel, tudással.

További információk

Dr. Nagy A. - Nagyné Dr Gál M.: A fiatalkorúak elleni büntetőeljárás sajátosságai. Forrás: ujbtk.hu

Dr. Turi Barnabás: A fiatalkorúak bíróságának eljárása, annak sajátosságai. Forrás: ujbtk.hu

Helsinki Committee: Children Deprived from Liberty. Country Report: Hungary (pp.313-360)

Forrás: https://helsinki.hu/wp-content/uploads/BHC_2014_Children_Deprived_of_Liberty_EN.pdf

1991. évi LXIV törvény az ENSZ Gyermekjogi Egyezmény kihirdetéséről

ENSZ Gyermekjogi Bizottság 24. sz. Általános Kommentár

1993. évi XXXI. tv. az Emberi Jogok Európai Egyezményének kihirdetéséről

Az Európai Parlament és Tanács a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról címet viselő 2016/800 (EU) irányelv

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2013. évi CCXL. törvény a Büntetés végrehajtásról

2017. évi XC. törvény a Büntetőeljárásról